

Sygn. akt III AUa 119/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 17 grudnia 2018 r. sygn. akt VIII U 497/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz A. B. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka-Radoniewicz

Sygn. akt III AUa 119/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., ustalił A. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 146 868.48 złotych. Do ustalenia wartości kapitału organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy w (...) Spółdzielni (...) od dnia (...) do (...) z powodu braku wykazu przepracowanych dni.

W odwołaniu A. B. nie zgodził się z decyzją wnosząc o zmianę decyzji, wskazał na okoliczność posiadania świadectwa pracy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2018 r Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i uwzględnił A. B. do ustalenia wartości kapitału początkowego okres pracy w (...) Spółdzielni(...) (...) w K. O. od(...) do (...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

(...) Spółdzielnia (...) (...) w K. O. świadczyła usługową działalność rolniczą. A. B. był członkiem spółdzielni. Wykonywał pracę na jej rzecz od(...)do(...). Wchodził w skład 4-osobowej brygady ślusarzy- spawaczy, która była wynajmowana do pracy na terenie (...) Fabryki (...). Skarżący wykonywał prace polegające na spawaniu wałków rozrządu do maszyn rolniczych, pojemników do przewozu materiałów Każdego dnia kierownik oddziału przekazywał brygadzie określona ilość elementów do wykonania, a następnie liczył wykonane sztuki przekazując dane do księgowości Spółdzielni. Wnioskodawca podlegał bezpośrednio kierownikowi oddziału a pośrednio prezesowi Spółdzielni, który kontrolował pracę wynajmowanej brygady. Skarżący wykonywał pracę codziennie od godziny 6-tej do godziny 14-tej na terenie hali (...). Za wykonaną pracę otrzymywał comiesięczne wynagrodzenie, ustalone w systemie akordowym od ilości wykonanych sztuk, które było wypłacane przez księgową Spółdzielni. Na koniec roku członkom Spółdzielni, w tym skarżącemu była wypłacana dywidenda. W spornych okresach wnioskodawca nie przebywał na urloпах bezpłatnych, przy wykonywaniu pracy nie było również przestojów.

Sąd zaznaczył, że przesłuchany w sprawie świadek to osoba obca dla ubezpieczonego. Świadek Z. B. pracował w (...) Spółdzielni (...) (...) w okresie od dnia 1 grudnia 1985 roku do dnia (...) na stanowisku ślusarza spawacza, tak samo jak wnioskodawca. Pracę świadczył na hali razem ze skarżącym, wykonywał tożsame obowiązki i miał ze skarżącym codzienny kontakt. Okresy pracy wskazanego świadka pokrywają się z okresem pracy ubezpieczonego w Spółdzielni (...). Zdaniem Sądu świadek posiada niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia skarżącego w zakresie jego obowiązków oraz czasowego wymiaru ich wykonywania w ciągu roku. Świadek co do tych okoliczności wypowiedział się szczegółowo, a jego zeznania są logiczne, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Świadek zeznał, że w każdym z okresów zatrudnienia w Spółdzielni skarżący wypracowywał co najmniej obowiązujący podstawowy nominalny czasu pracy wynoszący 8 godzin na dobę od poniedziałku do soboty. Sąd zaznaczył, że organ rentowy nie podniósł żadnych okoliczności, które mogłyby godzić w wiarygodność zeznań świadków. Świadek powyższy okres zatrudnienia ma uwzględniony do wysokości kapitału początkowego i wysokości świadczenia. Ocena ta dotyczy również zeznań ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadka. Skarżący opisał swoje obowiązki oraz wymiar czasu pracy niezbędny dla ich zrealizowania.

Stan faktyczny Sąd ustalił również w oparciu o dowód z dokumentów. Jego autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest zasadne.

W myśl przepisu art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

- pracy na obszarze Państwa Polskiego w (...) spółdzielniach (...) i w innych spółdzielniach zrzeszonych w Centralnym Związku (...) Spółdzielni (...), w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni (...)zrzeszonych w Krajowym Związku (...) oraz pracy na rzecz tych spółdzielni:

a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Warunki podlegania ubezpieczeniu społecznemu – w okresie, którego dotyczy niniejszy spór – odnieść należy do art. 1 w związku z art. 2 pkt 3 dekretu z dnia 4 marca 1976 roku o ubezpieczeniu społecznym członków(...) spółdzielni (...) i spółdzielni (...) oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 1983 roku, Nr 27, poz. 135 ze zm.) – zwanego w dalszej części dekretem, wymieniającego jako podmioty ubezpieczenia społecznego członków (...) spółdzielni (...) oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w Centralnym Związku (...) Spółdzielni (...), wykonujących pracę w tych spółdzielniach, członków spółdzielni(...) zrzeszonych w Krajowym Związku (...), którzy wykonują pracę w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni i pozostałe osoby, wykonujące pracę w spółdzielniach i wynagradzane według zasad obowiązujących członków tych spółdzielni.

O podleganiu ubezpieczeniu w myśl przepisów dekretu decydował wymiar świadczonej pracy, o czym świadczy przepis art. 4 dekretu, zgodnie którym przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, za miesiąc 20 dni pracy i za rok pracy - rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni.

W zakresie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego dla członków (...) spółdzielni (...) ówczesne regulacje rzutują obecnie na uwzględnianie okresu pracy w(...) spółdzielni(...) jako okresu składkowego, zważywszy że w przepisie art. 195 ustawy emerytalnej nie wymieniono wśród uchylonych przepisów art. 4 dekretu. Ponadto na podstawie przepisu art. 194 ustawy emerytalnej zostały utrzymane w mocy przepisy wykonawcze dekretu. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że dopiero współcześnie tytułem ubezpieczenia społecznego jest członkostwo w (...)spółdzielni(...) bez dodatkowych warunków, stosownie do przepisu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej.

Sąd podzielił pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w stosunku do członków (...)spółdzielni (...) istotne dla zaliczenia roku pracy do okresu składkowego jest przepracowanie w tym roku wymaganej ilości dniówek obrachunkowych, a nie faktyczny okres pozostawania w ubezpieczeniu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1979 roku, sygn. akt II UR 7/79, z dnia 12 maja 1999 roku, sygn. akt II UKN 624/98, z dnia 1 września 2010 roku, sygn. akt II UK 80/10 oraz z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. II UK 255/11).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd wskazał, że w zakresie ustalania faktu przepracowania określonego w przepisie art. 4 dekretu nominału czasu pracy nie istnieją w postępowaniu sądowym żadne ograniczenia dowodowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. akt II UK 255/11). Z tego względu za niezasługujące na aprobatę należało uznać stanowisko o tym, że podstawę nieuwzględnienia przy ustalaniu wartości kapitału początkowego okresu objętego sporem stanowiło nie przedstawienie wykazów przepracowanych w tym okresie dni.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy sąd wskazał, że zebrany materiał dowodowy potwierdza, iż w okresie od dnia(...)do dnia (...) A. B. stale i w wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej 8 godzin na dobę od poniedziałku do soboty świadczył pracę w charakterze ślusarza – spawacza w(...) Spółdzielni (...) (...). Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy na rzecz Spółdzielni we wskazanym wyżej okresie, w pełnym wymiarze czasu pracy, został udowodniony zarówno zeznaniami świadka oraz przesłuchaniem ubezpieczonego jako strony, jak i dokumentem w postaci świadectwa pracy. Przeprowadzone dowody zastąpiły dowód w postaci wykazów przepracowanych dni w okresie objętym sporem. Tak więc ubezpieczony spełnia wymagany przez przepisy warunek pracy w Spółdzielni w wymiarze co najmniej 240 dni w roku.

W tym stanie rzeczy należało uznać objęty sporem okres pracy ubezpieczonego w charakterze członka (...)Spółdzielni (...) (...) w K. O. od dnia (...) do dnia(...) jako okres składkowych w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalnej. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy, przy uwzględnieniu treści przepisu art. 173 ust. 1 oraz art. 174 ustawy

emerytalnej, uznał za zasadne zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnił do ustalenia wartości kapitału początkowego jako okres składkowy okres objęty sporem.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany organ rentowy zaskarżając wyrok w całości zarzucając :

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 174 ust. 1 i 2 w zw. z art. 6 ust 2 pkt 1 lit c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zaliczenie do stażu pracy wnioskodawcy okresu pracy w (...) (...) w k. O. w okresie od (...) do (...), w sytuacji gdy nie było podstaw do uznania tego okresu gdyż brak jest wykazu przepracowanych dni,

2) naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej w art. 233 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów poprzez nie zachowanie wymogu wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, co doprowadziło do wadliwych ustaleń faktycznych.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika , że w okresie od dnia (...) do dnia (...) A. B. stale i w wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej 8 godzin na dobę od poniedziałku do soboty świadczył pracę w charakterze ślusarza –spawacza w (...) Spółdzielni (...) (...). Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy na rzecz Spółdzielni we wskazanym wyżej okresie, w pełnym wymiarze czasu pracy, został udowodniony zarówno zeznaniami świadka oraz ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony, jak i dokumentem w postaci świadectwa pracy.

Podkreślić należy, że w zakresie ustalania faktu przepracowania wymaganej liczby dniówek obrachunkowych nie istnieją w postępowaniu sądowym żadne ograniczenia dowodowe. Niewątpliwie ubezpieczony nie przedstawił dokumentu wskazującego na ilość przepracowanych dniówek obrachunkowych, jednakże wbrew twierdzeniom organu rentowego okoliczność ta nie przesądza jednoznacznie o braku możliwości wykazania, że ubezpieczony w spornym okresie świadczył pracę w Spółdzielni. Jeżeli nie jest możliwe wykazanie przepracowanych dniówek obrachunkowych, to w takim przypadku treść zeznań świadków zastępuje dowód w postaci wykazu dniówek obrachunkowych. Jeżeli w oparciu o zeznania świadków zostanie wykazane, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, po 8 godzin dziennie, świadczył pracę w Spółdzielni, pozwala to na przyjęcie, że podlegał wówczas ubezpieczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., sygn. II UK 255/11, LEX nr 1227191).

W ocenie Sądu drugiej instancji zarzuty podnoszone przez organ rentowy mają jedynie charakter polemiczny i sprowadzają się do odmiennej oceny zgromadzonego materiału dowodowego niż ta, której dokonał Sąd Okręgowy.

Podkreślić należy, że Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu własnych ocen, rolą zaś sądu odwoławczego jest jedynie kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, w tym swobodnej oceny dowodów, nie zostały przekroczone.

Organ rentowy skupił się na wskazaniu, że ubezpieczony nie przedstawił wykazu dniówek obrachunkowych. Tymczasem, jak wskazano wyżej, dowód ten nie jest wymagany w sytuacji, gdy na podstawie zeznań świadków możliwym jest ustalenie, że praca wykonywana była w wymiarze niezbędnym do zaliczenia danego okresu do ogólnego

stażu ubezpieczeniowego. Z zeznań świadków oraz ubezpieczonego wynika, że wnioskodawca pracował przez 8 godzin dziennie.

Wbrew twierdzeniom apelacji nie doszło więc do naruszenia przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego skarżący nie wskazał żadnych uchybień w rozumowaniu Sądu Okręgowego, które skutkować mogłyby wydaniem błędnego rozstrzygnięcia. Wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami zaś apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.